SİGORTA PRİMLERİNİN KDV İADE ALACAĞINDAN MAHSUP YOLUYLA ÖDENMESİ VE KAMU İHALELERİNDE BORCU YOKTUR BELGESİ

1. GİRİŞ

Ekim 2026 dönemine ait sigorta primlerini KDV iade alacağından mahsup yoluyla ödemek üzere vergi dairesine başvuran bir yapım şirketi, 10.12.2026 tarihinde yapılacak bir kamu ihalesine teklif vermiştir. Prim borcunun normal vadesi 30.11.2026 tarihidir. Mahsup talebinde bulunulduğu için primin yasal ödeme süresi 24.12.2026 tarihine kadar uzamıştır. Teklifler açılırken ihale komisyonunun EKAP üzerinden yaptığı sorguda ise şirketin Ekim ayı primleri ödenmemiş borç olarak görünmektedir. Vergi dairesi mahsup tutarını henüz Kurum hesaplarına aktarmamıştır ve sistem mahsup talebinden haberdar değildir.

Şirket ihale tarihinde Kuruma borçlu sayılmamalıdır; çünkü primin uzatılmış ödeme süresi dolmamış, mahsup talebi de süresinde yapılmıştır. Buna karşın sistemdeki kayıt, isteklinin kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu nedeniyle ihale dışı bırakılması ve geçici teminatının gelir kaydedilmesi tehlikesini doğurmaktadır. Kamu ihalelerine sürekli teklif veren yükleniciler için bu ihtimal her ay yeniden gündeme gelmektedir.

2026 yılında konunun birkaç yönü birlikte değişmiştir. Sosyal Güvenlik Kurumu, KDV mahsubu için tanınan ilave süreyi 2026 yılı dönemlerine ait primler için 20 günden 24 güne çıkarmıştır. Kamu İhale Kurulu, EKAP sorgusunda borç çıkan isteklilere borcun bulunmadığını sonradan belgeleme imkânı tanıyan yeni bir düzenleyici karar almıştır. Kesinleşmiş prim borcuna ilişkin parasal sınır da 15.11.2026 tarihinden itibaren 50.000,00 TL'ye yükseltilmiştir. Mahsup süresi içinde ihaleye katılan işverenin Kurumdan borcu yoktur belgesi alma usulü bu değişikliklerle birlikte yeniden değerlendirilmelidir.

2. PRİM BORÇLARININ KDV İADE ALACAĞINDAN MAHSUBU

5510 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin on üçüncü fıkrası "Prim borçları katma değer vergisi iade alacağından mahsubu suretiyle de ödenebilir." hükmüyle başlamaktadır. Aynı fıkraya göre KDV iade hakkı sahibi yalnız kendi prim borçları için değil, mal veya hizmet satın aldığı ya da iştirak veya ortaklık ilişkisi içinde bulunduğu işverenlerin prim borçları için de mahsup talep edebilir. Mahsup talebinde bulunulan ayda muaccel olan prim borçları, birinci fıkradaki ödeme sürelerini izleyen on beş gün içinde mahsup edilirse yasal süresinde ödenmiş kabul edilir. Süresinde mahsup edilemeyen veya eksik mahsup edilen borçlara ise birinci fıkradaki ödeme süresini izleyen günden başlanarak gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanır.

Fıkranın son cümlesi Kuruma, Maliye Bakanlığının uygun görüşüyle bu uygulamadan yararlanacak işverenleri belirleme ve lehine mahsup talep edilen işverenlerin ödeme süresini otuz günü aşmamak üzere uzatma yetkisi vermektedir. Kurum bu yetkiyi işveren ayrımı yapmadan kullanmış ve uygulamayı 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştıran bütün işverenlere açmıştır.

2.1. Ödeme Süresinin Uzatılması

Kanundaki on beş günlük süre ilk olarak 2008 yılında yayımlanan bir tebliğle uygulamaya konulmuş, bu tebliğ daha sonra İşveren Uygulama Tebliği ile yürürlükten kaldırılmıştır.[1] 2013 yılında İşveren Uygulama Tebliğinde yapılan değişiklikle, prim borçlarının KDV iade alacağından mahsup suretiyle ödenmesinin talep edilmesi halinde cari aya ait primin en geç ödenmesi gereken yasal süre, vadeyi takip eden yirminci gün olarak belirlenmiştir. Yirminci günün resmî tatile rastlaması halinde, tatili izleyen ilk iş günü içinde yapılan mahsup da süresinde sayılır.[2]

Yirmi günlük süre on yılı aşkın bir süre değişmeden uygulanmıştır. Kurum, Hazine ve Maliye Bakanlığı taşra teşkilatının yeniden yapılandırılması kapsamında 2025 yılında mal müdürlüklerince yürütülen saymanlık hizmetlerinin defterdarlık muhasebe müdürlüklerine devredilmesinin aktarımlarda gecikmeye yol açabileceğini dikkate alarak, 2026 yılı Ocak ila Aralık dönemlerine ait primler için süreyi

[1] 22.10.2008 tarihli ve 27032 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sosyal Güvenlik Prim Borçlarının KDV İade Alacağından Mahsup Edilmesi Suretiyle Ödenmesi Hakkında Tebliğ. Anılan Tebliğ, 01.09.2012 tarihli ve 28398 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İşveren Uygulama Tebliği ile yürürlükten kaldırılmıştır.

[2] 28.11.2013 tarihli ve 28835 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İşveren Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ.

vadeyi izleyen 24 üncü gün olarak yeniden belirlemiştir.[3] Bu günün ulusal bayram, genel tatil veya hafta tatiline rastlaması halinde süre izleyen ilk iş gününün sonunda dolmaktadır.

Girişteki örnekle hesaplandığında, Ekim 2026 dönemine ait primin normal vadesi 30.11.2026 Pazartesi günüdür. Mahsup talep edilmişse yasal ödeme süresi 24.12.2026 Perşembe günü sona ermektedir. Yirmi günlük süre uygulansaydı ödeme süresi 20.12.2026 Pazar gününe rastladığı için 21.12.2026 Pazartesi günü dolacaktı. Uzatmanın 2026 yılı dönemleriyle sınırlı tutulduğu ve 2027 yılı dönemleri için ayrı bir düzenleme yapılıp yapılmayacağının takip edilmesi gerektiği gözden kaçırılmamalıdır.

2.2. Vergi Dairesine Başvuru ve Aktarım

Mahsubun vergi idaresi tarafındaki usulü Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde düzenlenmiştir. KDV iade alacağı sigorta primi, işsizlik sigortası primi ve idari para cezası borçları ile bunların fer'ilerine mahsup edilebilir. İşveren, mahsup dilekçesini, Kurumdan alacağı ve mahsubu istenen borçları gösteren belgeyi ve iade talebine ilişkin diğer belgeleri en geç iade hakkı doğuran işlemin ait olduğu döneme ilişkin beyannamenin verildiği ayın sonuna kadar vergi dairesine ibraz eder. Vergi dairesi mahsup işlemini prim borcu için belirlenen vade tarihinden önce tamamlar.[4]

Uzatılmış süre işverenin başvurusu için değil, tutarın Kurum hesaplarına intikali için öngörülmüştür. İşveren mahsup talebini süresinde yapmış olsa bile, vergi dairesi tutarı 24 üncü günün sonuna kadar Kurum hesaplarına aktarmazsa prim süresinde ödenmemiş sayılmaktadır. Bu durumda gecikme cezası ve gecikme zammı normal vadeyi izleyen günden itibaren işlemektedir. Eksik aktarımda da aynı sonuç aktarılmayan kısım için doğmaktadır. Prim, teşvik ve desteklerinden yararlanma primlerin yasal süresinde ödenmesine bağlı olduğundan, aktarımı gecikmiş ayın teşvikinin kaybedilmesi de söz konusu olmaktadır.

3. MAHSUP SÜRESİ İÇİNDE PRİM BORCUNUN KESİNLEŞMİŞ BORÇ SAYILIP SAYILMAYACAĞI

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (c) bendine göre, Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olan istekliler ihale dışı bırakılır. Kanun borcun kapsamını ve tutarını, Sosyal Güvenlik Kurumunun uygun görüşü alınarak belirlenmek üzere Kamu İhale Kurumuna bırakmıştır.

Kamu İhale Genel Tebliğinin 17.3.2 nci maddesi bu yetkiye dayanmaktadır. Maddeye göre ilgili mevzuatına göre tahakkuk eden prim borçlarının **süresi içinde ödenmemesi** halinde kesinleşmiş prim borcu bulunduğu kabul edilir. Tecil veya yeniden yapılandırma kapsamındaki borçlar, taksit ve cari ay ödemeleri aksatılmadıkça kesinleşmiş borç sayılmaz. Maddede sayılan borçların toplamı belirli bir tutarı aşmadıkça da istekli borçlu kabul edilmez. Bu tutar 5.000 TL iken, 15.11.2026 tarihinden itibaren ilanı yapılan ihalelerde 50.000 TL olarak uygulanmaktadır.[5]

Tebliğdeki "süresi içinde" ifadesi, her prim borcu için mevzuatın öngördüğü ödeme süresini ifade etmektedir. KDV iade alacağından mahsup talep edilen cari ay primleri için bu süre normal vade değil, vadeyi izleyen 24 üncü gündür. Dolayısıyla mahsup talebi süresinde yapılmış ve 24 üncü gün henüz dolmamışsa, cari ay priminin ihale tarihi itibarıyla kesinleşmiş prim borcu olarak değerlendirilmemesi gerekir. EKAP sorgusunda görünen kayıt borcun hukuki niteliğini değiştirmemektedir. Kurum kayıtları mahsup talebini, tutar vergi dairesinden intikal edinceye kadar göstermediği için prim normal vadesinden itibaren ödenmemiş borç gibi izlenmektedir.

Bu değerlendirme şarta bağlıdır. Tutar 24 üncü günün sonuna kadar Kurum hesaplarına aktarılmazsa, 88 inci maddenin on üçüncü fıkrası gereği prim normal vadesinde ödenmemiş sayılır. Bu sonuç geriye doğru işlediğinden, ihale tarihinde de prim borcunun süresinde ödenmemiş ve kesinleşmiş olduğu

---

[3] Sosyal Güvenlik Kurumu Sigorta Primleri Genel Müdürlüğünün 15.01.2026 tarihli Genel Yazısı.

[4] 26.04.2014 tarihli ve 28983 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği, (IV/A-2.1.) ve (IV/A-2.1.1.) bölümleri.

[5] 22.08.2009 tarihli ve 27327 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği, m. 17.3.2. Maddenin bugünkü yapısı 18.05.2024 tarihli ve 32550 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğ ile oluşturulmuş, parasal sınır 16.10.2026 tarihli ve 33402 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğ ile 50.000 TL'ye yükseltilmiştir. Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği 15.11.2026 tarihinden önce ilanı veya duyurusu yapılan ihalelerde ilan tarihindeki hükümler uygulanır.

kabul edilir. Borcu yoktur belgesi verilirken işverenden alınan taahhütname, bu sonucu belge düzenlenmeden önce işverene yazılı olarak kabul ettirmektedir. Vergi dairesinden kaynaklanan gecikmenin riski de böylece işverenin üzerinde kalmaktadır.

4. MAHSUP SÜRESİ İÇİNDE BORCU YOKTUR BELGESİ DÜZENLENMESİ

Kurum, mahsup tutarı hesaplarına intikal etmediği için borcu yoktur belgesi alamayan işverenlerin durumunu ilk olarak 2016 yılında bir genelgeyle çözmüştür. Bu düzenleme daha sonra borç sorgusuna ilişkin bütün belgeleri tek metinde toplayan 2020/5 sayılı Genelgenin "Prim Borçlarının Katma Değer Vergisi ile Ödenmesi" başlıklı VI. bölümüne alınmış, 2016 tarihli Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.[6] Uygulamanın güncel dayanağı bu bölümdür.

4.1. Başvuru Şartları

Genelgeye göre belgenin düzenlenebilmesi için aşağıdaki şartların birlikte gerçekleşmesi gerekir:

(1) İşveren cari ay prim borcunu KDV iade alacağından mahsup yoluyla ödemek üzere vergi dairesine süresinde başvurmuş olmalıdır.

(2) İşverenin cari ay primleri dışında Kuruma kesinleşmiş prim borcu bulunmamalıdır. Yapılandırma, erteleme, tecil ve taksitlendirme kapsamında bulunan ve ödemeleri aksatılmayan tutarlar bu değerlendirmede borç olarak gösterilmez.

(3) İadeyi yapacak vergi dairesinden veya saymanlıktan, mahsup edilecek prim tutarını ve bu tutarın Kurum hesaplarına aktarılacağı tarihi gösteren ıslak imzalı bir yazı alınmalıdır.

(4) Bu yazı işyerinin kayıtlı olduğu sosyal güvenlik il müdürlüğüne veya sosyal güvenlik merkezine ibraz edilmeli ve Genelge ekindeki örneğe uygun taahhütname (Ek-15) verilmelidir.

Vergi dairesi yazısının "Mükellef …'nın … ayına ait … tutarındaki sigorta prim borcu tutarı KDV alacağından mahsup suretiyle … tarihinde Kurumunuz hesaplarına aktarılacaktır." şeklinde düzenlenmesi gerekmektedir. Genelge yazıda aktarım tarihinin gösterilmesini aramaktadır; tarih taşımayan bir yazı bu şartı karşılamaz. İşverenin ihale takvimini bildirerek yazıyı vergi dairesinden ayrıca ve erken talep etmesi yerinde olur.

Taahhütnamede işveren, mahsup tutarının vade tarihinde Kurum hesaplarına intikal etmemesi halinde kendisine verilen borcu yoktur belgesinin hükümsüz olacağını ve ihale tarihi itibarıyla borcunun bulunduğunu kabul etmektedir.

4.2. Belgenin Düzenlenmesi ve Süresi

Şartlar tamamlandığında Kurum ünitesi belgeyi Genelge ekindeki örneğe (Ek-16) uygun olarak düzenler. Sorgulamada cari dönem borçları ile geçmiş dönem borçları ayrı ayrı ele alınmaktadır. Cari dönem için mahsup talebi esas alınırken geçmiş dönemler genel kurallara göre kontrol edilmektedir.

Genelge, belgenin cari ay primlerinin yasal ödeme süresinin bitimini izleyen ayın 1'i ile 20'si arasında verilebileceğini öngörmektedir. Bu sürenin dayanağı, vergi dairelerinin mahsup tutarlarını en geç ayın 20'sinde Kurum hesaplarına aktarmasıdır. 2026 yılı dönemlerinde aktarım süresi 24 üncü güne uzadığından, Genelgedeki yirmi günlük sürenin bu dönemler için 24 gün olarak uygulanması gerekir. Aksi halde 21 ila 24 üncü günler arasında ihaleye giren işveren, primi henüz yasal süresi içinde olduğu halde belge alamayacaktır.

5. İHALE SÜRECİNDE BELGENİN KULLANILMASI

01.08.2025 tarihinden itibaren ilanı yapılan ihalelerde isteklilerin sosyal güvenlik prim borcu, tekliflerin açılması aşamasında ihale komisyonu tarafından EKAP ile Kurum arasındaki entegrasyon üzerinden sorgulanmaktadır.[7] Sorgu ihale tarihi esas alınarak ve aynı gün içinde yapılmaktadır. Mahsup

[6] Sosyal Güvenlik Kurumu Sigorta Primleri Genel Müdürlüğünün 02.03.2020 tarihli ve 2020/5 sayılı "Borç Sorgusu" konulu Genelgesi, VI. bölüm, Ek-15 ve Ek-16. Aynı Genelge ile 23.06.2016 tarihli ve 2016/13 sayılı Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

[7] Kamu Alımlarının Elektronik Ortamda Yapılmasına İlişkin Uygulama Yönetmeliği; ilgili hükümler 01.08.2025 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

talebi bu sorguya yansımadığından, ihale tarihi normal vadeyi izleyen gün ile 24 üncü gün arasına düşen istekli EKAP'ta borçlu görünmektedir.

Kamu İhale Kurulu bu tür kayıtlar için 2025 yılında, ihaleye katılım belgesinde teklif tarihinden geriye doğru üç iş günü içinde alınmış borcu yoktur belgesi yüklemeyen isteklilerin doğrudan ihale dışı bırakılmasını öngören bir karar almıştı. Danıştay 13. Dairesinin bu karar hakkında verdiği yürütmenin durdurulması kararları üzerine Kurul önceki kararlarını kaldırmış ve yeni bir usul belirlemiştir. Buna göre EKAP sorgusunda borç çıkan istekliye EKAP üzerinden bildirim yapılır ve en az iki iş günü süre verilir. Bu süre içinde ihale tarihi itibarıyla borcunun bulunmadığını gösteren doğrulanabilir belgeyi idareye sunan isteklinin teklifi, diğer yeterlik şartlarını da sağlaması kaydıyla değerlendirmeye alınır. Belgeyi süresinde sunmayan istekli ihale dışı bırakılır ve geçici teminatı gelir kaydedilir.[8]

KDV mahsubuyla prim ödeyen işveren için idareye sunulacak belge, 2020/5 sayılı Genelgeye göre düzenlenen ve ihale tarihi itibarıyla borç bulunmadığını gösteren belgedir. Bildirim üzerine tanınan iki iş günü, vergi dairesinden aktarım tarihini gösteren yazıyı almak ve Kurum ünitesine başvurmak için çoğu zaman yeterli olmamaktadır. Bu nedenle ihale tarihi mahsup süresine rastlayan işverenin belgeyi ihaleden önce, ihale tarihini belirterek alması gerekmektedir. Belgenin bulunması, komisyonun EKAP'ta gördüğü kaydı tek başına borç olarak değerlendirmesini önlemektedir.

İhale tarihi primin normal vadesinden önceye rastlıyorsa sorun doğmamaktadır; çünkü cari ay primi henüz muaccel değildir. Sorun yalnızca normal vadeyi izleyen gün ile 24 üncü gün arasındaki ihalelerde ortaya çıkmaktadır. Cari ay primi ile maddede sayılan diğer borçların toplamı 50.000 TL'yi aşmayan işveren için de 15.11.2026 tarihinden sonra ilan edilen ihalelerde belgeye ihtiyaç kalmamaktadır.

Vergi dairesi tutarı taahhüt edilen tarihte aktarmazsa belge hükümsüz hale gelmekte ve isteklinin ihale tarihinde kesinleşmiş prim borcu bulunduğu kabul edilmektedir. Belgenin sonradan hükümsüz kalması, 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesindeki ihale dışı bırakma ve geçici teminatın gelir kaydedilmesi sonuçlarını gündeme getirmektedir. İhale üzerinde kalan istekliden sözleşme imzalanmadan önce ihale tarihine ilişkin borç durumunu tevsik eden belgenin istenebildiği de dikkate alındığında, aktarımın gerçekleşip gerçekleşmediğinin 24 üncü günün sonunda Kurum kayıtlarından ayrıca kontrol edilmesi gerekmektedir.

6. SONUÇ

KDV iade alacağıyla prim ödemek, nakit sıkıntısı yaşayan yüklenici için kolaylık sağlayan bir yoldur. Kamu ihalelerine düzenli olarak giren bir işveren için ise bu yol, ödemenin vergi dairesinin takvimine bağlanması anlamına gelmektedir. Mahsup talebi süresinde yapılmış ve 24 üncü gün dolmamışsa cari ay primi kesinleşmiş borç sayılmamalıdır. Oysa EKAP da ihale komisyonu da mahsup talebini görmemektedir. İşverenin durumunu belgeyle göstermesi gerekmektedir.

Bu işverenlere uygulamada önerdiğimiz yol birkaç adımdan oluşmaktadır. Mahsup dilekçesi ve ekleri beyannamenin verilmesinin hemen ardından sunulmalı, aktarım tarihini gösteren yazı aynı süreçte vergi dairesinden istenmelidir. İhale tarihi normal vadeyi izleyen gün ile 24 üncü gün arasına düşüyorsa, 2020/5 sayılı Genelgeye göre düzenlenen belge ihaleden önce alınmalıdır. İade talebinin incelemeye sevk edilmesi veya eksik belge tespiti gibi aktarımı geciktirebilecek bir durum varsa, ihaleye girilecek ayın primini nakden ödemek daha güvenli bir tercih olacaktır. Taahhütname imzalayan işverenin, vergi dairesinin gecikmesinin sonucunu da üstlendiğini bilerek hareket etmesi gerekmektedir.

Kurumun 2026 yılı için süreyi uzatması ve Kamu İhale Kurulunun borç kaydı çıkan istekliye belge sunma imkânı tanıması, işverenin ihale dışı kalma riskini azaltmıştır. Mahsup talebi EKAP sorgusuna yansıtılmadıkça, belgeyi zamanında alma ve aktarımı takip etme yükü işverende kalmaya devam edecektir.

BARIŞ ERDEM DANIŞMANLIK SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU EKİBİ

[8] Kamu İhale Kurulunun 27.02.2026 tarihli ve 2026/DK.D-69 ile 2026/DK.D-70 sayılı kararları. 2026/DK.D-70 sayılı Karar, 02.03.2026 tarihi ve sonrasında ilan edilen ihalelerde doğrudan uygulanmaktadır.